

«MOTTAKERNAVN»
«ADRESSE»
«POSTNR» «POSTSTED»

«KONTAKT»

Tilbakemelding - Reduksjon av hjorteviltbestandane rundt Nordfjella og Hardangervidda - forankring i kommunale mål

Viser til brev frå Miljødirektoratet og Mattilsynet datert 25.08.2021, med referansar høvesvis 2021/6584 og 2021/31596.

I brevet er det vist til at direktorata tidlegare har oppfordra kommunar rundt Nordfjella og Hardangervidda til bestandsreduksjon av hjortevilt. Direktorata ber kommunane ta omsyn til skrantesjuke i kommunale mål og ber kommunane om tilbakemelding på prosessen og status når kommunen har vurdert revisjon av eigne mål. I brevet er det sett opp ein framdriftsplan der kommunen i august-oktober 2021 vurderer revisjon av kommunale mål, kor omsynet til skrantesjuke vert ivaretake, og at politisk sluttbehandling og fastsetting av ev. reviderte kommunale mål vert gjort i januar-februar 2022. I brevet er kommunane bedt om å sende tilbakemeldingane til fylkeskommunen innan 1. november. I brevet står det at tilbakemeldingane gjerne kan innehalde kort oversikt over eventuelle andre iverksette eller planlagde tiltak som kan bidra til auka uttak og dermed redusert smittepress. Fylkeskommunen er bedt om å vidaresende tilbakemelding frå kommunane samla innan 15. november, med ei kort vurdering av behov for vidare oppfølging.

Dei 7 kommunane det gjeld i Vestland fylke er: Årdal, Lærdal, Aurland, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang og Voss. Kommunar som ikkje hadde svart innan fristen 1. november fekk utsett frist til 10. november. Tilbakemeldingane frå kommunane er lagt ved (vedlegg 1).

Litt bakgrunn

Før vurdering av behov for vidare oppfølging er det relevant å først sjå litt på arbeid og oppmodinger m.m. så langt, samt bestandsreduksjon så langt.

Arbeid og oppmodinger m.m. så langt

Generelt er det tett med hjort i fylket, og hjortebestanden har auka mykje dei siste 30 åra. Dei fleste kommunane har hatt mål om bestandsreduksjon dei siste 20 åra og kommunane har tildelt rikeleg med fellingsløyve. Ser ein bort frå situasjonen med skrantesjuke, har det ikkje blitt jakta nok til å halde hjortebestanden i kommunane på nivå med målsetjingar. I ein situasjon med jaktrett, men t.d. ikkje jaktplikt, har altså ikkje oppmodingane om å redusere hjortebestandane vore tilstrekkelege.

Etter påvising av (klassisk) skrantesjuke på villrein i Nordfjellaregionen våren 2016, og på ein villreinbukk på Hardangervidda hausten 2020, som kanskje kan vere smittsam til hjort, elg og rådyr, har «alle» etterkvar forstått alvoret i situasjonen. Det kom tidleg eit nasjonalt mål om å utrydde smittsam skrantesjuke. I nasjonale ekspertråd, seinast i VKM-rapporten i januar 2021, er det peika på at sannsynet for overføring av skrantesjuke til hjort og elg blir mindre jo færre som brukar felles område med infiserte reinsdyr. I brev frå Miljødirektoratet og Mattilsynet til vedkomande kommunar 25.04.21, med kopi til fylkeskommunane, **oppfordrar** direktorata kommunane i og rundt Nordfjella og Hardangervidda til å tilrettelegge for å halde eller oppnå låg

bestandstettleik slik at risikoen for spreiing av skrantesjuke til andre hjortedyr vert redusert. Det står at det er viktig at færrest mogeleg hjort og elg brukar infiserte villreinområde. Då tettleiken varierer ganske mykje mellom kommunar, skriv direktorata at det er naturleg at målsettingane om kor mykje bestanden skal reduserast også varierer mellom kommunar. Direktorata skriv at det framleis er **svært viktig** at hjortetette kommunar på vestsida av Nordfjella reduserer tettleiken, og då med meir enn 50 prosent samanlikna med 2016-sesongen. Direktorata skriv:

Faglige råd tilsljer at den samlede tetheten av elg og hjort bør ned mot ett dyr per km² skog og myr eller lavere. For kommunene rundt Hardangervidda er ikke antall elg og hjort beregnet, og tethetsreduksjon bør vurderes ut ifra relativ tetthet. Bestandstetheten bør holdes lav i en lengre periode framover, og vi anbefaler derfor å se langsiktig på dette.

Direktorata skriv i brevet datert 25.04.21 at det er viktig at kommunane kjem i gang med arbeidet og involverer rettshavarane i arbeidet, og ser på kommunale målsettingar og bestandsplan som heilt sentrale verkemidlar på lang sikt. I brevet står det at fare for smitte særleg førekjem i område der hjort og elg overlappar i arealbruk med villrein på Hardangervidda og Nordfjella sone 1, og at viktigheita av å felle dyr og halde bestanden låg er svært stor i slike område. For eit målretta uttak av elg, hjort og rådyr inne på Hardangervidda, oppfordrar direktorata rettshavarar og jegerar til også å ha fokus på dei høgareliggjande områda under jakta. I brevet datert 25.04.21 ser direktorata at det kan vere vanskeleg å motivere jegerar til frivillig å redusere bestandane nok. Situasjonen med skrantesjuke vil vare over tid, og direktorata rår difor til å tenkje langsiktig, og vidare felles arbeidsmøter vert vurdert.

Eit brev fra Miljødirektoratet til kommunane i Nordfjellaregionen datert 28.02.19, med kopi til fylkeskommunen, har tittelen «Vidare arbeid med bestandsreduksjon av hjortevilt i Nordfjella-regionen». I brevet der ber Miljødirektoratet kommunane om å innrette forvaltninga av hjortevilt lokalt etter det nasjonale målet om å utrydde smittsam skrantesjuke. I brevet er det nemnt at kommunane tidlegare har fått råd om å redusere tettleiken av elg, hjort og rådyr, blant anna i brev frå Miljødirektoratet av 06.04.17 og brev frå Mattilsynet 02.06.17. I brevet 28.02.19 er det informert om at det er sett ned ei fagleg ressursgruppe, og at ressursgruppa har peika på at det er spesielt behov for å redusere hjortebestanden i Lærdal og Aurland pga. høg bestandstettleik og stort overlapp i arealbruk med tidlegare infisert reinbestand. Eit målretta uttak av individua som brukar eller har brukt areal innanfor sone 1 er spesielt ønskjeleg, i den grad det er mogeleg. I brevet 28.02.19 er det peika på at kommunane har viktige administrative oppgåver i hjorteviltforvaltninga, og at dei også set retninga for den praktiske forvaltninga av hjort, elg og rådyr lokalt. Det er også peika på at forvaltninga av hjortevilt har sterkt involvering av og ansvar lagt til rettshavarane sjølv. Det sterke eigarskapet er ein fordel fordi det gjev forankring for avgjerder. Det følgjer samtidig eit ansvar med den enkelte for å gjennomføre ei praktisk forvaltning som tener samfunnet som heilskap, ikkje berre eigne kortsiktige interesser. I brevet ser direktoratet det som viktig å sikre ei felles forståing av problemet, om rettar og plikter, semje om målet og best mogleg samhandling, og ser på informasjonsarbeid som ein viktig del av arbeidet med temaet i kommunane. I brevet 28.02.19, var det hast med å få framdrift i arbeidet, og at bestandsreduksjonen skjedde raskt, med behov for å at det vart oppnådd resultat av arbeidet alt i løpet av jakta i 2019. Samtidig vart det sett behov for meir langsiktig arbeid, med behov for informasjonsarbeid for å auke forståinga av situasjonen og skape motivasjon blant forvaltningsaktørane og rettshavarar gjennom heile brakkleggingsperioden i Nordfjella sone 1 på minst 5 år frå våren 2018.

I Miljødirektoratet sitt brev av 28.02.19, vart det sett behov for ytterlegare konkretisering av kva som inngår i målsettinga om bestandsreduksjon av hjortevilt i dei 15 kommunane der bestandsreduksjon var ønska, og behov for kunnskap som kan vere til støtte for den lokale forvaltninga i arbeidet. Miljødirektoratet hadde difor bedt NINA yte fagleg støtte ved å samanstille data frå dei respektive kommunane, basert på observasjons- og jaktstatistikk, og utarbeide alternative avskytingsstrategiar. Dette vart samanstilt i NINA-rapport nr 1667, som kom i mai 2019, med oppfølgingsrapport året etter i NINA-rapport 1813, som kom i april 2020. I brevet 28.02.19 opplyser direktoratet at det har ein avtale med Norsk Hjortesenter om å tilby fagstøtte til kommunane i arbeidet med bestandsreduksjon av hjort spesielt, og at hjortesenteret mellom anna kan hjelpe kommunane i det konkrete arbeidet med å utarbeide og revidere bestandsplanar.

I brevet av 28.02.19 oppmoda Miljødirektoratet kommunane om sjølv å tenkje gjennom og ta initiativ til kva slags aktivitetar og støtte dei eventuelt trond i arbeidet med å gjennomføre ein bestandsreduksjon av hjortevilt. Det kunne vere ulike typar eller arenaer for erfaringsutveksling mellom kommunar, kompetansebygging, eller informasjonsarbeid lokalt, eventuelt praktisk tilrettelegging i samband med jakta. Og også fylkeskommunane skulle med si rolle og sine verktøy bidra til å setje målsetjinga på dagsorden og skape samhandling i regionen mot dei felles måla. I

brevet står det at Miljødirektoratet ønsker å få til eit godt samarbeid med kommunane om temaet, og at direktoratet gjerne ville ha nær kontakt med kommunane. For å sikre rask og god informasjonsspreiing, bad direktoratet den enkelte kommune om å melde tilbake kven som skulle fungere som kontaktperson i kommunen ovanfor Miljødirektoratet og NINA.

Bestandssituasjon

Fylkeskommunen er bedt om ei kort vurdering av behov for vidare oppfølging. Ei slik vurdering bør blant anna ta utgangspunkt i oppnådd bestandsreduksjon så langt i forhold til målsetting. Dette krev meir omfattande vurderinger om ein t.d. ser på NINA-rapportane nr 1667 (2019) og 1813 (2020) som er utarbeidd for hjelp til kommunane i arbeidet med bestandsreduksjon. I tabell 1 er det vist målsetting i NINA-rapportane for tal felte hjortar i 2019 og 2020, og det er lagt til oppnådd fellingsresultat. Tabellen viser t.d. at det vart felt meir enn dobbelt så mange hjortar i Ulvik både i 2019 og 2020 enn målsettingane i NINA-rapportane. Også i Lærdal var fellingsa dei to åra over målsettingane. I kommunane Aurland, Årdal og Eidfjord vart det derimot felt langt ferre hjortar begge åra enn i målsettingane.

Tabell 1 Målsetting for tal felte hjortar i kommunane i Nordfjella-regionen i Vestland i 2019 og 2020 i NINA rapportane nr 1667 og 1813, samt oppnådde tal felte hjortar. Også vist måloppnåing i prosent.

Kommune	Mål felt 2019 i NINA 1667	Felt 2019	Mål- oppnåing 2019 (%)	Mål felt 2020 i NINA 1813	Mål felt 2020 i NINA 1813	Felt 2020	Mål- oppnåing 2020 (%)
Årdal	349	154	44	Øk >100 %	498	220	44
Lærdal	362	471	130	Følg plan	317	447	141
Aurland	494	182	37	Øk 100 %	688	291	42
Ulvik	42	97	231	Følg plan	38	81	213
Eidfjord	130	67	52	Øk >100 %	180	84	47

I tabell 2 er det gjort forsøk på å beregne vinterbestanden av hjort i Ulvik herad 1.1.2021 ved å bruke same berekningsmetode som er brukt i NINA-rapport 1667, men supplert med oppdaterte tal frå jakta i 2019 og 2020. Det er opplagt at tabellen viser for låg vinterbestand av hjort i 2020 (37) og 2021 (-37). Grunna låg hjortebestand er det også eit dårlig statistisk grunnlag i kommunen.

Tabell 2. Tabell for hjort i Ulvik herad som tilsvrar tabell 6.3.4 i NINA-rapport nr 1667, men med oppdaterte tal i uthet kursiv etter jakta i 2019 og 2020. Tabellen viser ein vinterbestand i Ulvik 1.1.2021 på minus 37 hjortar i forsøket på å følgje berekningsmetoden i NINA-rapport 1667.

År	Dødelig- hetsrate (M)	Andel kalv (R)	Andel kolle	Andel bukk	Vinter- bestand (tal)	Fallvilt (tal)	Bestand før jakt (tal)	Tal felt (H)	Høstings- rate
2016	0,05	0,30	0,40	0,30	193	1	261	78	0,30
2017	0,07	0,29	0,41	0,30	183	2	240	91	0,38
2018	0,12	0,25	0,44	0,30	149	3	176	66	0,37
2019	0,08	0,243	0,429	0,329	110	2	134	97	0,72
2020	0,07	0,275	0,420	0,305	37	14	44	81	1,84
2021	0,07				-37				

I tabell 3 er det i dei to kolonnene lengst til høgre vist berekna vinterbestand av hjort 1.1.2021 per km² skog og myr for kommunane i Nordfjella-regionen. Kolonna lengst til høgre viser vinterbestanden ved å bruke tal i NINA rapport 1667, mens kolonna nest lengst til høgre viser vinterbestanden med oppdaterte tal frå jakta i 2019 og 2020. Med oppdaterte tal frå jakta i 2019 og 2020 var t.d. vinterbestanden i Aurland 1.1.2021 på 4,6 hjortar per km² skog og myr, som er dobbelt så mykje som målsetjinga i NINA-rapport 1667.

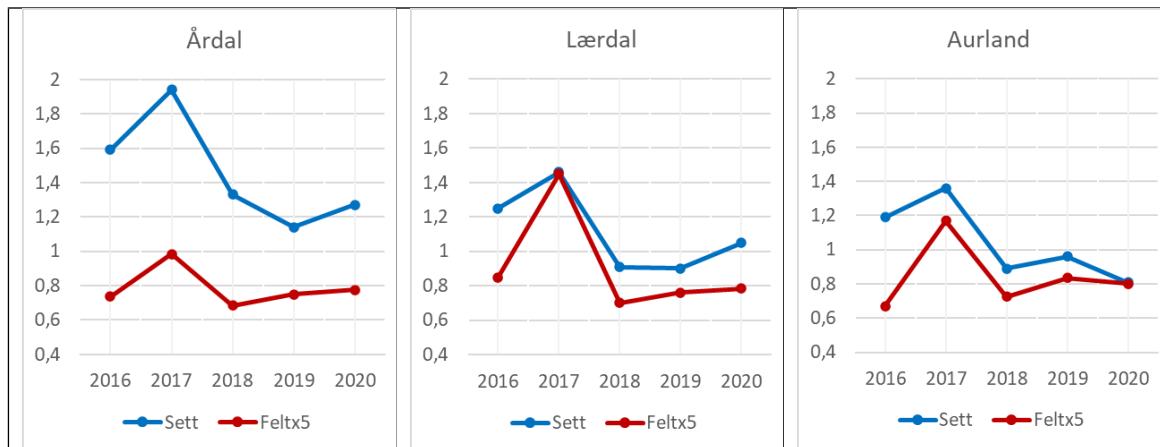
Tabell 3. Dei 5 kolonnene lengt til venstre viser utdrag frå tabell 6.5.1 i NINA-rapport nr 1667. Det er i tillegg lagt til tre kolonner til høgre. Den første kolonna til høgre viser berekna vinterbestand av hjort 1.1.2021, berekna på same måte som i tabell 2 (over). Kolonna nest lengst til høgre viser berekna vinterbestand av hjort per km² skog og myr ved å dividere tal i kolonne 6 med tal i kolonne 4. Tal i kolonna lengst til høgre framkjem ved å dividere tal i kolonne 5 på tal i kolonne 4.

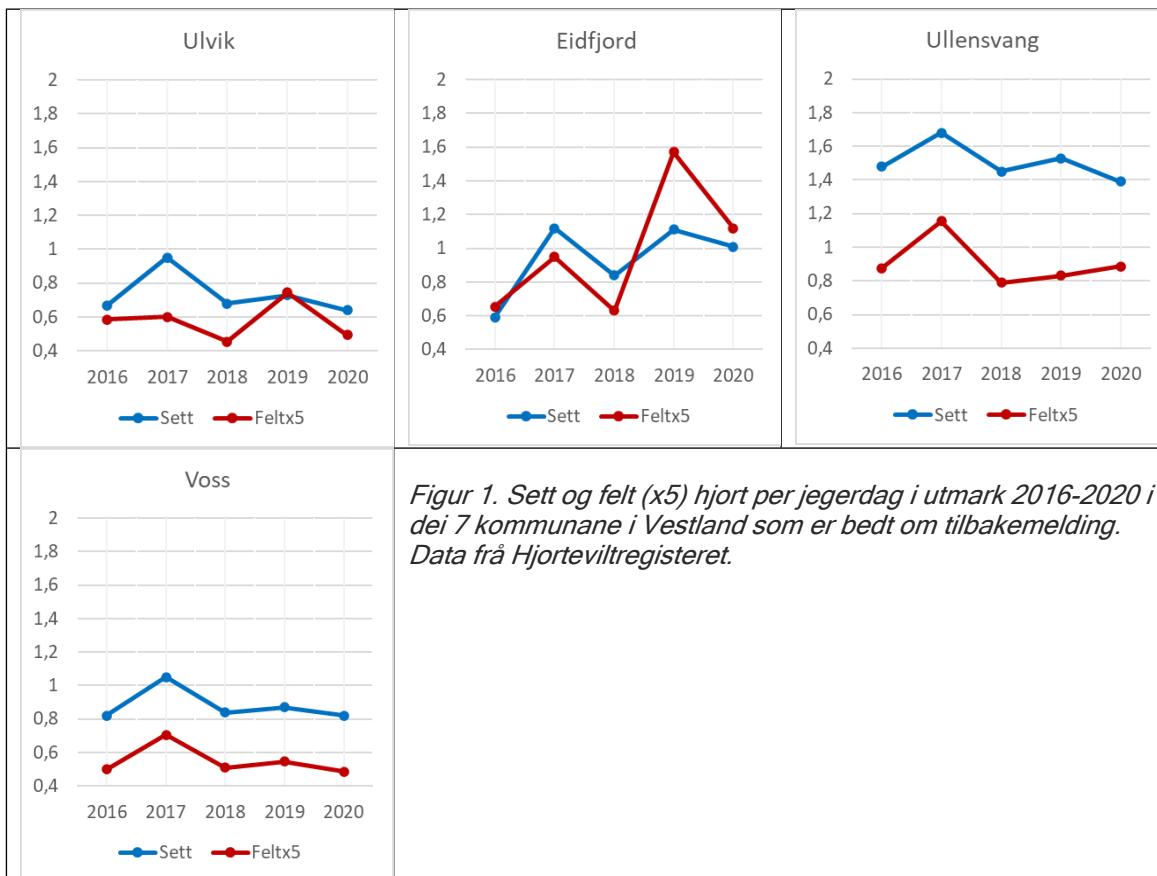
Kommune	Total-areal (km ²)	Teljande areal (km ²) hjort	Areal skog og myr (km ²)	Vinter-bestand Hjort 2021 NINA (1667)	Vinter-bestand Hjort 2021 Vlfkoppdatert 2021	Vinterbestand Hjort 2021 per km ² skog og myr. Vlfkoppdatert 2021	Vinterbestand Hjort 2021 per km ² skog og myr. (berekna frå NINA 1667)
Årdal	976	204	210	317	618	2,9	1,5
Lærdal	1342	365	273	695	449	1,6	2,5
Aurland	1468	324	202	440	927	4,6	2,2
Ulvik	722	114	95	96	-37	-0,4	1,0
Eidfjord	1492	104	120	115	202	1,7	1,0

På figur 1 er det vist sett og felt (x5) hjort per jegerdag i utmark i åra 2016-2020, i dei 7 kommunane som er bedt om tilbakemelding. For å lette samanlikninga mellom kommunane er det brukt same skala på y-aksen. I alle kommunane er det sett og felt mykje hjort per jegerdag i 2017, og tilsvarande lite i den strenge vinteren 2018. I kommunane i Nordfjella-regionen vart det i åra 2019-2020 sett mest hjort per jegerdag i utmark i Årdal, og ein svak auke i sett hjort per jegerdag frå 2019 til 2020 i Årdal og Lærdal. (NB! Endring i sett hjort-instruksen frå 2018). Ut frå berekningar i NINA-rapportane og supplerande tal frå jakta i 2019 og 2020 burde det vere svært låg bestandstettleik av hjort i Ulvik i 2020 og 2021. Som vist på figur 1 var det Ulvik som også hadde lågast sett hjort per jegerdag i utmark i åra 2018-2020. Figuren viser at det berre var ei lita endring i sett hjort per jegerdag i utmark i Ulvik frå 2018 til 2020, (NB! Endring i sett hjort-instruksen frå 2018). Sett hjort per jegerdag i utmark i Voss herad 2016-2020 er berre litt høgare enn i Ulvik, som teikn på låg bestandstettleik også i Voss herad.

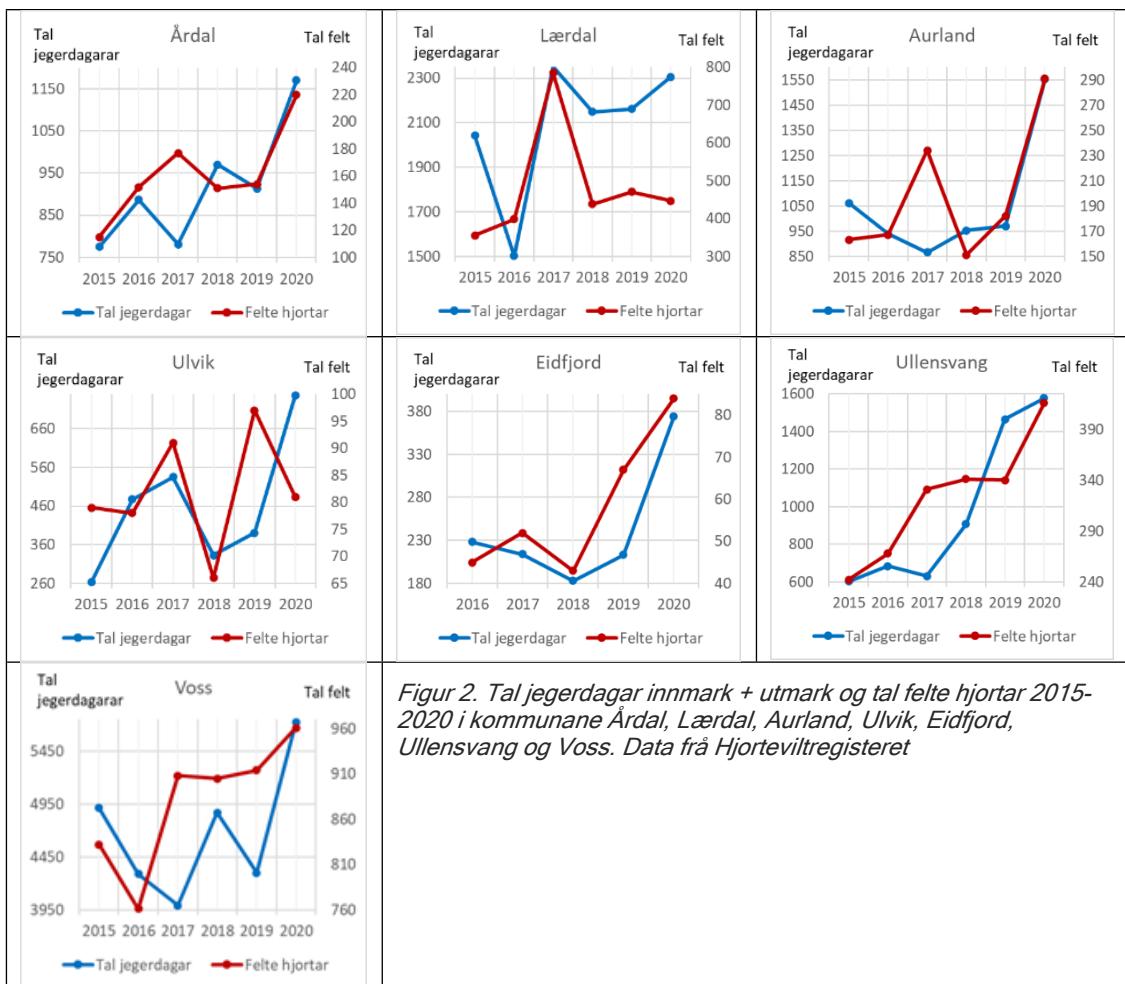
Figur 1 kan gjerne sjåast i samanheng med figur 2, som gir ein indikasjon på endring i jaktinnsats frå år til år og tilhøyrande tal felte hjortar. I Årdal, Aurland og Eidfjord auka både tal jaktdagar og felte hjortar mykje frå 2019 til 2020, i motsetning til Lærdal. Dette er truleg eit uttrykk for at det gjerne vil vere ein god korrelasjon mellom auka jaktinnsats og auka tal felte hjortar så lenge bestandstettleiken er relativt høg. Figur 2 viser elles at jaktinnsatsen i «Hardangervidda» kommunen Voss auka mykje frå 2019 til 2020, men berre ein mindre auke i Ullensvang. I Voss auka tal felte hjortar relativt lite med auka jaktinnsats, som ein indikasjon på relativt låg bestandstettleik.

For samanlikning mellom kommunane er det i figur 3 vist tal felte hjortar per km² teljande areal for åra 2016-2020. Som vist på figuren har Lærdal greidd å oppretthalde høgt tal felte hjortar per arealeining.

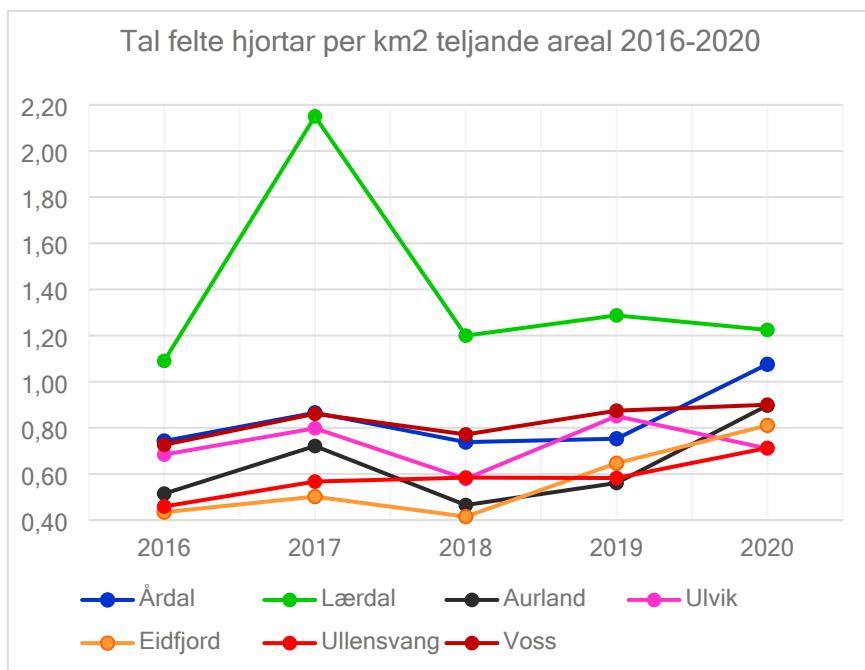

Figur 1. Sett og felt (x5) hjort per jegerdag i utmark 2016-2020 i dei 7 kommunane i Vestland som er bedt om tilbakemelding. Data frå Hjorteveitregisteret.

Figur 2. Tal jegerdagar innmark + utmark og tal felte hjortar 2015-2020 i kommunane Årdal, Lærdal, Aurland, Ulvik, Eidfjord, Ullensvang og Voss. Data frå Hjorteveitregisteret

Figur 3. Tal felte hjortar per km² teljande areal 2016-2020 i kommunane som er bedt om tilbakemelding. Data fra Hjorteviltregisteret.

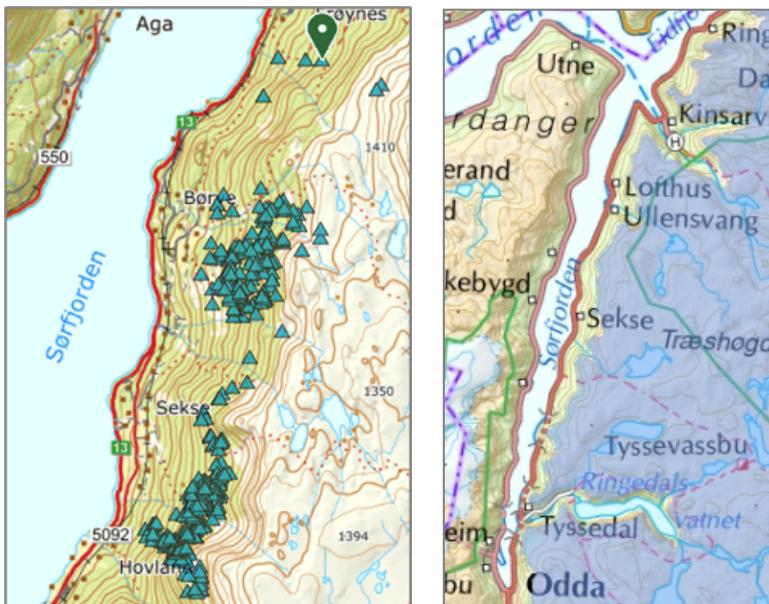
Behov for vidare oppfølging

Om direktorata ser det som ønskjeleg å beregne totalbestand og dermed bestandstettleik på kommunenivå, med metoden som er brukt i NINA-rapportane nr 1667 og 1813, så bør det vere eksperthjelp til det. I direktorata sitt brev datert 15.04.21 står det elles: «For kommunene rundt Hardangervidda er ikke antall elg og hjort beregnet, og tetthetsreduksjon bør vurderes ut ifra relativ tetthet».

Det trengs ein forsterka innsats i kommunane i arbeidet med å redusere og halde bestandstettleiken av hjort så låg som råd i og nær villreinområda, og spesielt i villreinområda. Det bør i den samanheng skaffast så god oversikt som råd over bestandsforholda i desse områda, blant anna gjennom sett dyr-registrering, og t.d. vårteljing og bruk av termisk kikkert. Fylkeskommunen har i 2021 gitt tilskot frå viltfondsmidlar til metodeutviklingsprosjektet «Bestandsestimering av hjort ved hjelp av droner» (ESS-referanse 21S1C4E0), gjennomført av UiO i eit område i Lærdal som grensar til Nordfjella sone 1. I prosjektet vart det teke sikte på å beregne bestandstettleik presist lokalt, noko som ikkje er gjort før.

I ein forsterka innsats bør det brukast ressursar på å motivere den grunneigarstyrte forvaltninga til tilstrekkeleg uttak i dei rette områda. I 2018 og 2019 støtta dåverande Hordaland fylkeskommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune «Prosjekt bestandsplan og CWD» (ESS-referanse 18S709B6), eit prosjekt som også bidrog inn i NINA/Miljødirektoratet sitt arbeid med skrantesjuke. Tilsvarande prosjekt kan vere aktuelle i arbeidet vidare for å motivere og hjelpe den grunneigarstyrte hjorteforvaltninga til bestandsreduksjon og uttak av dyr i dei rette områda internt i vald og bestandsplanområde. Kommunane kan oppmøde om, men ikkje styre kor uttak skal skje intern i valda. Alternativet om det ikkje vert tilstrekkeleg uttak, kan kanskje vere uttak i statleg regi, men først bør ein legge forholda til rette for at den lokale forvaltninga sjølv greier å ta ut nok dyr. Inntrykket er at kommunane og den grunneigarstyrte forvaltninga er innforstått med situasjonen og sluttar opp om arbeidet, men at det gjerne trengs forsterka påtrykk og hjelpe i arbeidet. Inntrykket er elles at dei kommunale viltforvaltarane har god til svært god oversikt over den lokale situasjonen, men at dei gjerne er pressa på tid ut frå mange andre arbeidsoppgåver.

Det er positivt at det er gitt utvida jakttid for elg og hjort i kommunane i Nordfjella-regionen, og at dette truleg også vil bli gitt i kommunane rundt Hardangervidda i januar 2022. I bratte lier opp til villreinområda, som t.d. på austsida av Sørfjorden i Ullensvang kommune, sjå figur 4, held gjerne hjorten seg høgt i liene til ut i desember om den ikkje vert pressa ned av snøen tidlegare. Det er vanskeleg-farleg og lite effektivt å jakte på hjort høgt oppe i bratte lier.

Figur 4:
Venstre kart: Posisjoner til GPS merka hjortekolle (Ullensvang_Kolle_Orange_15) i perioden 01.09.21–31.10.21. Fram til 15.11.21 held kolla seg høgt i lia, spesielt i timane med skytelys. Kartkjelde: Viltkart hjort på NIBIO Kilden Dyreportalen.

Høgre kart: Kartutsnitt av «Hardangervidda-sonen» Kartutsnitt fra vedlegg til Forskrift om soner ved påvisning av CWD.

Kommunen kan som kjent gje løye til uttak av hjortevilt for å avverge skade etter Nml § 18 b. Det kan kanskje vere aktuelt å opne for at dette også kan gjerast for enkeltindivid av hjort og elg som oppheld seg villreinområde med påvist skrantesjuke.

Som ein tommelfingerregel kan ein kanskje rekne med at dersom bestandstettleiken av hjort skal halverast frå eit moderat til lågt nivå, så må talet på jaktdagar minst doblast. Det vil då vere svært tidkrevjande å halde bestanden så lågt som råd i område i og nær villreinområda i fleire år framover. Eit alternativ er å gjere jakta i slike område vesentleg meir effektiv gjennom høve til å bruke handhaldt termisk kikkert under jakt. Når dette utstyret trass alt finst, vert det kanskje for mykje å forvente at jegerane skal halde bestandstettleiken så lågt som råd utan bruk av slikt utstyr.

Den sterke oppmodinga om og forventninga frå direktorata om stor og rask bestandsreduksjon i og nær dei aktuelle villreinområda har i praksis «overstyr» kommunale mål så langt. Det er viktig at nye kommunale mål vert utarbeidd i samsvar med direktorata sine forventningar om bestandsreduksjon, ut frå deira overordna ansvar for viltsjukdomar og viltforvalting. Vi ser difor ikkje på utarbeidning av kommunale mål som ei stor utfordring. Det er gjennomføringa av bestandsreduksjonen som er utfordringa. Inntrykket er at «alle» har forstått alvoret i situasjonen, og at det ikkje har vore vanskeleg for kommunane å få forståing for auka jaktinnsats i valda. Jaktrettshavarane må dessutan rekne med at det kan bli aktuelt med ekstra uttak i statleg regi om den lokale forvaltninga ikkje gir nok felling.

I tilbakemeldinga frå ÅLA-kommunane (Årdal, Lærdal og Aurland) vert det sett som naturleg at fylkeskommunane hadde hatt ein funksjon i å samordne arbeidet med å revidere dei kommunale måla. Som kommentar er det etter hjorteviltforskrifta § 4 (Interkommunale samarbeid) første ledd kommunane sjølv som bør samarbeide om felles mål for hjorteviltbestandane når det er føremålstenleg å samordne bestandsplanlegginga over kommunegrenser. I andre ledd står det at fylkeskommunane kan pålegge å inngå slikt samarbeid dersom det vert vurdert «**nødvendig**» for å ivareta bestands- eller samfunnsmessige omsyn på eit regionalt nivå. Det skal mykje til for at slikt samarbeid vert «nødvendig». Ut frå fylkeskommunen si tilretteleggjande og koordinerande rolle i forvaltinga av hjort, elg og rådyr, bør fylkeskommunen stille opp så langt som råd når det er ønskjeleg med samordning frå kommunane på tvers av kommunegrenser. I direktorata sitt brev til kommunane datert 25.04.2021, (også sendt som kopi til fylkeskommunane), er det ikkje eksplisitt forventa noko koordinering av fylkeskommunen, og direktorata har sjølv ønskt direkte og nært kontakt med kommunane i ein tidleg fase med skrantesjuke. Det er heller ikkje i Landbruks- og matdepartementet sitt forventingsbrev til fylkeskommunane på viltområdet i 2021 nemnt skrantesjuke som eit prioritert innsatsområde for fylkeskommunane. Der er fylkeskommunane blant anna føresett å følge opp tiltak mot villsvin regionalt, jf. Handlingsplan mot villsvin 2020-2024. I og med at direktorata ser det som viktig å sjå meir langsiktig på situasjonen med skrantesjuke, vil det etter kvart truleg vere naturleg at fylkeskommunane «overtek» meir av eventuell koordinering på tvers av kommunegrenser i arbeidet med å søkje å redusere og halde bestandstettleiken av hjort og elg låg i område i og nær villreinområda.

Vi meiner ut frå mykje kunnskap om hjortetrekk og årsleveområde for hjort i fylket, særleg ut frå GPS-merkeprosjekt, at det gjerne kunne vore teikna inn meir naturgjevne soner rundt villreinområda enn kommuneavgrensingar. Dette vert omtrent som at direktorata skriv at det kan vere aktuelt med differensiert minsteareal i kommunane. I fylket kunne ein ha teikna inn ei sone rundt villreinområda med ein gradient frå område utan behov for kommunale mål som tek spesielt omsyn til skrantesjuke, til områda i og nært villreinområda der bestandtelleiken av hjortedyr bør vere så låg som råd, dvs. ned mot eitt hjortedyr per km² skog og myr eller lågare. I områda nært villreinområda bør kommunane ha tett kontakt med alle vald, god oversikt over valdgrenser, og gjerne få registrert fellingslokalitetar, tilsvarende som for fallvilt.

Tilbakemeldingane frå kommunane kan tyde på at fylkeskommunen kunne vore meir aktiv med påminning til kommunale viltforvaltarar om breva frå direktorata datert 15.04 og 28.08.

Med helsing

Endre Høgalmen
sekjonssjef

Jomar Ragnhildstveit
seniorrådgjevar

Brevet er elektronisk godkjent og har difor ingen handskriven underskrift

Vedlegg

1 Tilbakemelding frå kommunar

Mottakarliste

MILJØDIREKTORATET
MATTILSYNET

Postboks 5672 Torgarden 7485 TRONDHEIM
Felles postmottak Postboks 383 2381 BRUMUNDDAL

Kopi til:

LÆRDAL KOMMUNE
ÅRDAL KOMMUNE
AURLAND KOMMUNE
VOSS HERAD
ULVIK HERAD
EIDFJORD KOMMUNE
ULLENSVANG KOMMUNE

Øyraplassen 7
Statsråd Evensensveg 4-6
Vangen 1
Postboks 145
Skeiesvegen 3
Simadalsvegen 1
Opheimsgata 31